

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VECHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

O predĺžení mandátov.

Napísal: Gróf Aladár Zichy.

S otázkou predĺženia mandátov, ktorých platnosť vyprší v blízkom čase, hustejšie začínajú sa zaoberať politické kruhy. V novinách uverejnené vysvetlenia a osvedčenia potažne tejto otázky srovnávajú sa vôbec v tom, že zákonodarstvo pod nútnosťou vojny, platnosť mandátov prinútené bude predĺžiť zvláštnym zákonným nariadením, rozumie sa, na ten čas, kým trvá terajší válečný stav.

Ja som tiež tej mienky, že predĺženie platnosti mandátov, je ten expediens, ktorým najlepšie možno zachrániť ducha ústavnosti.

Stav vyššej nútnosti, zapríčinený terajšou vojnou, prirodzene a predovšetkým ruší zákonom ustálené formy. Toto leží v prírode samej veci. Žiadna ľudská moc nemôže to zmeniť, s týmto teda, či chceme alebo nechceme, musíme sa uspokojiť, pri tom ale hľadať nám treba zachránenie zákonom ustálenej podstaty.

Z tejto príležitosti prvou povinnosťou parlamentu je zabezpečiť nepretrženosť ústavného života štátu a získať, keď aj pre nutný válečný stav nemožno celkom vyhnúť zákonom ustáleným formám, akým spôsobom, za najmenších formálnych chýb zachrániť možno celú podstatu.

Prvá zásada, od ktorej na žiadaný pád neslobodno odstúpiť, je tá, aby zachránená bola nepretrženosť ústavného života, aby totiž krajina nebola bez krajinského snemu ani v tom čase, keď zaseklo riadne účinkovanie zákonodarstva, aby tak v štátnom živote vznikajúcim

potrebnosťami, zákonným formám parlamentu bardsky zadosťučiniť mohol, vlastne aby zodpovednosť vlády aspoň zásadne zaokrýval, alebo príležitostne na zodpovednosť fahať ju mohol.

Ako sa pozdáva, nariadenie krajinských volieb zodpovedá princípu a menej uráža zákonom ustálené formy, ako krajinský snem vlastný život svoj predlžujúci. To sa ale len pozdáva.

Prečo?

Bo pri terajšom nariadení volieb chybovala by zvláštna a hlavná podmienka slobodného osvedčenia politického presvedčenia občanov.

Teda každý taký spôsob prevedenia volieb, ktorý tejto podmienke nesodpovedá a zodpovedať ani nemôže, je hrozná lož, klamstvo, tisnutie formy pred podstatu.

Veď či prítomne možno čo len myslieť na slobodné osvedčenie politického presvedčenia, na otvorené vyslovenie kritiky, keby to aj zákon nebránil? Záujem vlasti, ktorý stojí nad všetkým iným, to nedovoľuje, bo by to viedlo ku záhubnému rozkladu. Vlastný svoj život predlžujúci parlament, ako to ozaj nikto zapierať nemôže, je veru veľká chyba krásy, ktorá je tým špatnejšia, keď povážime, že tento parlament nikdy nebol pravým zastupiteľstvom krajiny, ač práve jednu vec nemožno mu odopreť: že sa nechce inakším predstavovať, ako skutočne je.

Túto chybu krásy ale zaiste odpustia im pozdejšie doby, jestli len toto predĺženie nechcú zneužívať, jestli upotrebia ho k zaokrýtiu nevyhnutných potrebností štátneho života a nezamýšľajú utvoriť, do života siahajúce stálej trvácnosti zákony, ako vláda, ktorá zadakujúc —

bo z hora alebo zo stránky krajinského snemu nemá dôvery a len dočasne poverená je s vedením krajinských záležitostí — v záujme štátu zatiaľ plní svoje povinnosti, kým ju nevyzdvihnú.

Vis major, stav válečný ruší zákony, k tomu ale neopravňuje, aby k vôli forme, zavrhlí sme podstatu, bo pri tom najviac trpel by duch ústavnosti. Krajinských volieb pro forma nariadenie v čas vojny na žiaden pád nesodpovedalo by ústavným slobodným voľbám.

Učinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty.

Správa Katolíckej Ludovej Jednoty 25. februára vydržovala zasadnutie. Cieľom tohoto zasadnutia boli viaceré potrebné voľby, hlavným predmetom ale veľavýznamná správa, ktorú hlavný správca Dr. Alexander *Ernszt*, predostrel o účinkovaní Katolíckej Ludovej Jednoty. Táto správa úplne sodpovedala tomu, na čo v zahajujúcej reči jeho poukázal Štefan *Rakovszky*, predseda tejto najväčšej krajinskej organizácie katolíckej. Neunavené a blahonosné účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty nezaseklo ani v týchto preťažkých časoch svetovej vojny. Toto samo v sebe ale je nepodvratným dôkazom úplnej dôvery, akú požíva v najširších vrstvách krajinského obyvateľstva. K hmotnému a duševnému sveladeniu katolíckeho ľudu už cez osem rokov zdarne účinkuje Katolícka Ludová Jednota, čo zásluhou je nielen bezúhonnej hlavnej správy, lež aj oduševnenosti a neúnavenej pracovitosti miestnych správcov a horliteľov. Ideálne účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty zvlášte označuje najnovšia jej ustanovizeň: utvorenie apologetickej odbornej triedy.

Zasadnutie zabájal predseda skut. vnút. tajný radca Štefan *Rakovszky* a medzi mnohými inými súčasťníkmi sa v ňom nasledujúci členovia správy:

Pápežský praelát Ján Molnár, dr. Julius Sáhgy, dvorný radca, dr. Mikuláš Zboray, Georg Szmrecsányi, Koloman Brestyenzsky, Štefan Haller, krajinskí vyslanci.

Po zahájení zasadnutia hlavný tajomník Štefan *Haller* prečítal zápisnicu predošlého zasadnutia, za čím Georg Brunáry predostrel

zprávu o stave pokladnice a praelát dr. Ján *Kiss*, profesor univerzity, podal zprávu účty zúčtovajúceho výboru.

Hlavný správca pápežský komorník dr. Alexander *Ernszt* účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty označil nasledujúcim vysvetlením:

Finančný výsledok minulého roku je značne lepší, ako bol v rokoch predošlých. Keď vypukla vojna, život Katolíckej Ludovej Jednoty bol zabezpečený. Z členovských poplatkov ustálené príjmy s koncom roka do posledného haliera boli vyplatené. Preto aj my poľahky členov vyplnili sme všetky povinnosti, ktoré nakladajú nám naše základné stanovy a od viac rokov zvykli sme prevádzať. Ba hneď po vypuknutí vojny cieľom upovedomenia našich členov o osobných prípadnostiach zariadili sme zvláštnu kanceláriu, ktorá účinkuje s početným úradníctvom.

Úzkostlivo hľadeli sme na terajší válečný rok. Veľká čiastka našich členov nachodí sa na bojišti a v krajine panujú výnimečné pomery. Naša úzkostlivosť sa nevyplnila, celkom rozptílily ju dosiahle prajné výsledky. Začiatkom roka spatrovali sme síce nepatrnú lahostajnosť, pozdejšie ale nastal zvyčajný poriadok a terajší náš finančný stav pomerne ku predošlým rokom je celkom normálny. Nad týmto rozmýšľajúc, poukazať musím na dve príčiny. *Ponajprv miestni správcovia úplne a svedomite vykonávajú svoje práce, čo vyzdvihnúť treba zvláštnou povďačnosťou; po druhé, že ľud s nezklatnou dôverou chová sa ku Katolíckej Ludovej Jednote.*

Naše účinkovanie sodpovedá terajším pomerom. Pred očami máme potrebnosti vojny, v tom smere aj uplatňujeme náš vplyv na poli hospodárskom. Naša kancelária pravotných záležitostí preto zaoberá sa zvlášte riešením nerestí vojnou zapríčinených. Ústav «Katolícka Karitas» je veľkej významnosti ustanovizeň, ktorú sme utvorili v záujme do vojny narukovaných. Upovedomujúca kancelária veľké služby preukazuje našim členom.

Z dôvery ľudu aj zľahujeme poučenia. Ťažko je získať si dôveru ľudu, keď sme si ju ale získali, treba nám ju osožne využívať. Toto je aj v budúcnosti pre nás smerodajným. Či sme ale spokojní s dosiahlymi úspechami? Nie. Neni sme spokojní ani s počtom, ani s úspe-

chom, ktorý sme dosiahli. Naše organizácie ešte vždy v $\frac{1}{4}$ jestvujúcich farností neni sú zariadené. My ale len vtedy môžeme prísť k rozhodnému vplyvu, keď utvoríme dobre sriadené a pevné bojujúce čaty. Nežiadame si toto dosiahnuť z finančných ohľadov alebo z puhej demonštrácie, lež jedine pre mravný vplyv, po ktorom túžime. Neustálou starostlivosťou sledujeme zvlášte záujmy poľnohospodárskeho obecnstva, v prvom rade túto triedu snažíme sa organizovať a z tej príčiny hľadáme aj zabezpečiť si jej úplnú dôveru. K dosiahnutiu tohoto cieľa najprimeranejším prostriedkom je, v úplnej miere porozumeť jej záujmom a podporovať ju s najväčšou energiou. Preto nám je potrebné pevné práceschopné stredisko a z tej príčiny, nakoľko dovoľujú naše finančné sily, treba nám ho upevňovať.

Na katolícky ľud ale nikto nemôže si zadovážiť stále trvaceho vplyvu, kto nepestuje jeho idealismus a podobnými pohybami nepodporuje jeho hmotné záujmy. Toto pri každom kroku jej účinkovania pred očami má Katolícka ľudová Jednota. V záujme tohoto idealismu v tomto roku utvoruje odbornú triedu obrany viery.

Hlavný správca po tomto vysvetlení účinkovania Jednoty v smysle základných stanov vzdal sa úradu a za hlučných ovácií jednohlasne znovu bol vyvolený.

Po voľbe členov správy a odborných výborov pri oduševnenej nálade zasadnutie bolo zakľúčené.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana!»

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Minulého týždňa rakúsko-uhorské čaty v bojoch proti Rusom znovu dosiahly veľké víťazstvá. V Karpátoch od konca januára behom mesiaca februára zajaly 64 dôstojníkov a vyše 40.000 Rusov a ukoristili veľa válečného materiálu.

Nemecké čaty zas, ako naši spojenci, v zimnej bitke pri Mazurských jazzerách zničily celú X. ruskú armádu, zajaly 7 ruských generálov, 100.000 chlapov, ukoristili vyše 300 kanónov a ohromné množstvo válečného materiálu. O týchto rozhodných víťazstvách svedčia nasledujúce úradné zprávy:

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 20. februára.

V Ruskom Poľsku prudšia palba z kanónov a pušiek aj včera trvala. O tie napred potisnuté posície, ktoré sme na území od Tarnova na juh a pri Dunajci od Rusov zaujali, vyvinul sa prudší boj. Protiútoky nepriateľa sme viackrát krvave odbili.

Na karpátskom fronte všeobecné polozenie až po okolie Vyškova je nezmenené. Takmer všade sa vedú boje.

V juhovýchodnej Haliči nepriateľ *nebol vstave udržať svoje silné posície od Nadvorny na sever. Nášmu poslednému rozhodujúcemu útoku vyhnul a prenasledovaný našou jazdou, cívol smerom ku Stanislave.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazené ruské útoky medzi Duklou a Vyškovom.

Úradná zpráva vydaná 21. februára.

V Poľsku a v západnej Haliči polozenie sa vo všeobecnosti nezmenilo. Včerajší deň uplynul pokojnejšie.

Na karpátskom fronte v bojoch medzi Duklou a Vyškovom, zapríčiniac nepriateľovi ťažkú ztratu, odbili sme zas viac ruských útokov a medzi tým zajali 750 Rusov.

Válečné operácie od Dnjestra na juh vedú sa ďalej. V Bukovine je ticho.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

V Karpátoch zajali sme vyše 40.000 Rusov.

Úradná zpráva vydaná 22. februára.

Na fronte v Ruskom Poľsku a v západnej Haliči bol delostrelecký boj a prevedené boly aj zdarné srážky. Jednotlivé osihotené napredovania nepriateľa sme ľahko odbili.

V Karpátoch boly početné ruské útoky, ktoré na západnom odseku aj cez noc trvaly. Všetky tieto pokusy, ktorých cieľom bolo, aby Rusi postúpili po naše prekážky, **zmarily sa s ťažkou ztrátou nepriateľa.**

Od Dnjestera na juh bitky vyvinujú sa vo väčších rozmeroch. Včera jedon silnejší voj nepriateľa po dlhšom boji sme odrazili, pri čom **zajali sme 2000 Rusov, ukoristili sme 4 kanóny a mnoho válečného materiálu.**

Deväťadvadsať tisíc hláv obnášajúci počet Rusov, ktorých v karpátskych bojoch naše čaty od konca januára až po tieto dni zajaly a ktorý počet jedna ruská úradná zpráva označila čo falošný, medzi časom vzrástol a zvýšil sa na **64 dôstojníkov a 40.000 chlapov.** K tomu ešte prídá **34 ukoristených strojových pušiek a 9 kanónov.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecká zpráva o bojoch v Karpátoch.

Na haličské bojište vyslaný vojenský zpravodajca «Berliner Lokalanzeiger»-u 20. februára svojmu časopisu oznámil nasledovné:

Boje v Karpátoch nezmenenou prudkosťou trvajú ďalej. Rusi zúfale bojujú, lež ich útoky odrážajú sa na našom fronte. Ačkoľvek vlastné rozhodnutie sa ešte nikde nestalo, pokus Rusov, aby sa predrali cez naše čaty, možno už preda sa považovať za definitívne odstránený. Prudšie boje vedú sa od čiaru Nadvorna—Kolomea na sever. Rusi zo Stanislavy dovedli väčšie rezervy patrne preto, aby každou silou prekazili rýchle napredovanie nášho pravého krídla, ktoré ich na celom 350 kilometrovom fronte vždy väčšími ohrozuje. V priezmyku Dukla pomaly, ale iste nadobývame priestor. Pri Dunajci nepriateľ sa živšie hýbe, ale jeho útoky sme odrazili. Na dvoch miestach získali sme lokálne úspechy. Aj na fronte pozdĺž rieky Nidy nastáva pomaly čulejší život.

Ruská zpráva o bojoch v Karpátoch.

Z Kopenhágy oznamujú, že 16. februára vydaná zpráva ruského generálneho štábu o bojoch v Karpátoch medzi iným hovorí:

V položení v Karpátoch podstatnej zmeny nenašlo. Nemci veľmi húževnate útočia pri Koziove a Vyškove.

V Bukovine nepriateľ zaujal Nadvornu a prešiel cez rieku Pruth.

Novšie nezmary Rusov.

Úradná zpráva vydaná 23. februára.

V Ruskom Poľsku významnej udalosti sa nestalo.

V západnej Haliči delostreleckú a inú bojovnú činnosť prekážalo počasie, ktoré obťažovalo rozhľad.

Na karpátskom fronte ruské útoky so značnou ztrátou nepriateľa obvyklým spôsobom sa ztroskotaly. **Zajali sme 7 dôstojníkov a 550 chlapov.**

Od Dnjestera na juh bitka trvá. Na bojišti vyzkúseným horvátskym čatám podarilo sa s úspešným útokom, **Rusov vyprať z viac obcí**, od nepriateľa zaujať pevne obsadené vrškovaté posície a napredujúce priestor získal.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Účinok našich mažiarových kanónov.

Vojenský zpravodajca «Neue Züricher Zeitung»-u oznamuje svojmu časopisu: V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči pri delostreleckom boji mal som príležitosť presvedčiť sa o tom, že sú tu rakúsko-uhorské ťažké mažiarové kanóny v rozhodnej prevahe. Minule jedna rakúsko-uhorská batteria práve vtedy začala páliť na jednu ruskú batteriu, keď táto chcela zaujať novú posíciu. Pri ruskej batterii bolo asi 250 mužov, ktorí kopali dekungy, snášali dosky a kanóny chystali ku

strieľaniu. Dva výstrely rakúsko-uhorského mažiarového kanóna trafily do samého prostriedku ruskej čaty. Keď sa oblak prachu a dymu, ktorý povstal následkom výstrelu, rozišiel, ustálili, že z ruskej čaty ani jedného človeka neostalo pri živote.

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 25. februára.

Na fronte v Poľsku a v Haliči, odhliadnuc od jednotlivých ostrých kanónových bojov a srážok, miestami je zväčša ticho.

V Karpátoch položení je vo všeobecnosti nezmenené.

V bitke svedenej pri najhornejšom toku Sanu zaujali sme jedon vršok a **zajali sme 5 nepriateľských dôstojníkov a 198 vojakov.**

Od volockého temena na sever nepriateľ využijúc prudkú snáhovú fujavicu, pokúsil sa, aby húževnatým útokom prišiel po posície, našimi čatami obsadené. **Toto napredovanie, zapríčiniac nepriateľovi ťažké ztráty sme odbili a zajali 300 Rusov.**

Od Dnjestra južne bitky nabývajú vždy väčších rozmerov a rozsiahlosti.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Karpátske voje Rusov.

Berlin, 25. februára. Dľa zprávy petrohradských časopisov Rusi z frontu odťahujú rezervné pluky a na bojište dovážajú čaty z najmladších ročníkov. Zo zprávy petrohradských časopisov zistíť možno, že toto odťahovanie rezervných plukov stretá sa s mimoriadnymi ťažkosťami, lebo čaty medzi vrchami môžu ísť len po chodníkoch vo veľkom snaahu a na vrchoch rozložení jágri veľmi ich prriedujú.

Položení v Przemysli.

Krakovská «Nowa Reforma» o pomeroch v Przemysli prináša zaujímavú zprávu, ktorá sa na lietadle dostala z obkolesenej pevnosti. Zpravodajca hovorí, že pevnosť Przemysl, vďaka hrdinským obrancom pevnosti a ich vodcovi generálovi Kuzmanekovi, je nedobitná. Posledný poštový automobil 5. novembra minulého roku opustil Przemysl, ale život v meste i napriek obliehaniu je odtedy normálny. Zprávy, ktoré veliteľstvo pevnosti cestou bezdrôtového telegrafu každodenne dostáva o vonkajšom svete, po maďarsky, po poľsky a po nemecky vyhlásia obrancom pevnosti. V kaviarňach panuje čulý život a aj pouličná premávka a obchodný život je dostatočný. Duch mužstva je výtečný. Z obyvateľov mesta 15.000 duší ostalo v meste. Títo sa dobre cítia. V zámku je tolko živnosti, že veliteľstvo pevnosti ešte i občianskemu obyvateľstvu prepúšťa potraviny za zodpovednú cenu. Isté je, že ktorí toto obliehanie prežijú, nikdy nezabudnú jeho veľké udalosti. Pevnosť sa znamenite drží, všetky pokusy Rusov ztroskotajú sa na nej. V meste ďalej trvá riadny občiansky život,

jedna elementárna a jedna občianska škola riadne účinkuje.

Štyritisíc ruských zajatcov.

Úradná zpráva vydaná 25. februára.

Na fronte v západnej Haliči jedna naša čata svojím napredovaním od Grybova na východ zaujala od Rusov niekoľko oporných bodov, **zajala 560 Rusov a ukoristila 6 strojových pušiek.**

V Karpátoch zase silne padá sneh, čo vplýva na válečnú činnosť. Všeobecné polozenie sa nezmenilo. V bitkách od Dnjestra na juh útočenie našich čiat zdarne napreduje. V bitkách svedených 21. a 22. februára **zajali sme desať ruských dôstojníkov a 3338 vojakov.**

V Bukovine je ticho.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Bitka pozdlž Dunajca.

Ruská 19. februára vydaná úvadná zpráva spomína aj boje pozdlž Dunajca. Nad Tarnovom blízko ku ruskej hranici, pri obci Offtinov, ktorá je na deväť kilometrov juhovýchodne od mesta Opatoviec, bola bitka. Rakúsko-uhorské delostrelectvo na tomto mieste začalo mimoriadne prudký kanónový boj, potom sa naše čaty pokúsily prejsť i cez Dunajec.

Zdarný boj v juhovýchodnej Haliči.

Úradná zpráva vydaná 26. februára.

V Ruskom Poľsku včera na bojových odsekoch ležiacich od Przedborzu na východ bol živý kanónový boj.

Na ostatných častiach frontu od Visly na sever a v Haliči bolo zväčša ticho.

V Karpátoch útoky nepriateľa proti našim posiciam ležiacim v údolí Ondavy, ako aj od valóckeho temena na sever, sa zmazali.

V bojoch v juhovýchodnej Haliči počas zaujatia jedného vrška **zase sme zajali 1240 Rusov.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

Nemci obsadili Tauroggen.

Hlavný válečný stán nemecký 18. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Tauroggen sme včera obsadili. — Od Grodna na severozápad a od Sucheje vody na sever prenasledujúce boje sú pred skončením.

Od Kolna na severozápad bitka ešte stojí.

Od Mišiniecu na juh Rusov z niektorých obcí sme vybili.

V Poľsku od Visly na sever na oboch brehoch Wikry, od Racionza na východ boly menšie srážky.

V Poľsku od Visly na juh niet nič nového.

Švajciarske časopisy o porážkach Rusov.

Zpravodajca «Berner Bund»-u oznamuje z východného válečného stánu: Celý obrovský ruský front je vskutku na oboch krídlach vtlačený. Ztraty Rusov pre-
vyšujú 150.000 hláv.

Vojenský odborník «Züricher Post»-u je tej mienky, že ruská armáda už veľmi cíti utratenie obrovského množstva svojich kanónov. Po poslednom skvelom víťazstve pri mazurských jazerách Hindenburg bude patriť medzi najslávnejších vodcov všetkých časov. Nesmierne víťazstvo pri mazurských jazerách bolo len tak možné, že nemecké čaty prekonalý obdivuhodné marše a takto sa im podarilo nepriateľa na hlavu poraziť.

Zbytky porazenej 10. ruskej armády.

Stockholm, 20. februára. Petrohradské časopisy majú len veľmi málo nádeje, že by 10. ruská armáda, poľahke tejto zbytky, ešte mohli prísť ku opevnenej čiare pri Njemeni.

Vládna kríza v Rusku.

O ruských pomeroch dobre informovaný švédsky časopis «Dagens Nyheter» o ruskej vládnej kríze, ktorú oznámily anglické časopisy, píše: Minister Krivošein bol jediný, ktorý na ruskej v lete vydržiavanej ministerskej porade zaujal rozhodné stanovisko za pokoj. A keď je teraz vskutku vyhladený za ministerpredsedu, tedy tak sa zdá, že početné chýry hovoriace o tom, že by Rusko s Nemeckom a Rakúsko-uhorskom osobite, bez Francúzska a Anglicka bolo náklonné uzavrieť pokoj, predsa len nie sú celkom bezzákladné. «Stockholm Tidningen» hovorí, že jestli chýry o vládnej kríze budú potvrdené, možno za isté brať, že to súvisí s poslednými nezdarmi Rusov.

Nemecké úradné zprávy.

Hlavný válečný stán nemeckej armády 13. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Grodna na severozápad a od Suchavolje na sever nenastala významnejšia zmena.

Od Kolna na juhovýchod nepriateľa zpät sme zahnali do jeho vonkajších posícií v Lomži.

Od Myšienicu na juh, od Prasnyšu na severovýchod a od Racionza na východ viedol sa lokálny význam majúci boj.

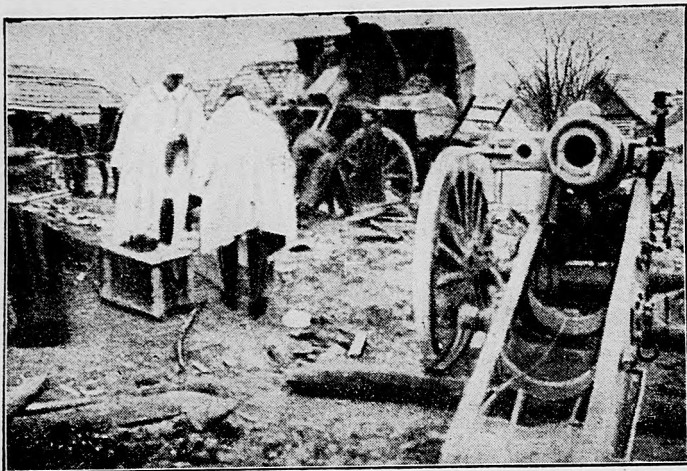
Od Visly na juh niet nič nového.

Dňa 21. februára hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Grodna na severozápad ani včera nestalo sa významnejšej zmeny. Od Oššoviecu na sever, od Koena na juhovýchod a na fronte medzi Prasnyšom a Vislou (od Plocka na východ) boj trvá ďalej.

V Poľsku od Visly na juh niet nič nového.

Kresfania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Rakúsko-uhorskí delostrelci, aby nepriateľovi neslúžili za cieľ, nosia ako sňah biele kabáty.

Posledná ochranná čiara Varšavy.

Stockholmský «Göteborgs Morningpost» oznamuje: Položenie Rusov v prostrednom Poľsku je tým ťažšie, bo posledná ochranná čiara pred Varšavou je v najhoršom stave. Zaujatie pevnosti nebude vyžadovať od Nemcov veľké krvné obete a sa už bliži. V stockholmských dobre informovaných kruhoch považujú za pravdepodobné, že cúvanie Rusov v severnom a prostrednom Poľsku po riekou Bug je blízko.

Znova vyše 100.000 Rusov v nemeckom zajatí.

Hlavný válečný stán nemecký 21. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Prenasledovanie nepriateľa po zimnej bitke pri Mazurských jazerách sa skončilo.

Pri očistení hôr rozprestierajúcich sa od Grodna na severozápad, ako aj v bojoch posledné dni oznámených a na okolí Bobra a Nareva svedených, dosiaľ 1 komandujúceho generála, 2 veliteľov divízie a 4 iných generálov, ďalej asi 40.000 chlapov sme zajali, ukoristili sme 75 kanónov a strojové pušky, ktorých počet nie je ešte ustálený, taktiež aj mnoho iného válečného materiálu.

S týmto celá korisť zimnej bitky pri Mazurských jazerách po dnešný deň je: 7 generálov, vyše 100.000 zajatcov, asi 300 kanónov, množstvo strojových pušiek, ktorých počet ešte ani približne nemožno prehliadnuť a iný válečný materiál. Nepriateľ ťažké kanóny a muníciu na viac miestach zakopal alebo potopil v jazerách. Tak včera pri Lötzene a pri Widminskom jazere 8 ťažkých kanónov sme vykopali, poľahke z vody vytiahli.

Pod vedením generála baróna Sievarsa stojacu X. ruskú armádu teda možno považovať za úplne zničenú.

Od Grodna a od Suchavolje na sever začínajú sa vyvíjať nové bitky.

Od Oššoviecu a od Lomže na severozápad, ako aj pri Prasnyši už oznámený boj trvá ďalej.

V Poľsku od Visly na juh niet nič nového.

Porážka Rusov pri Grodne.

Hlavný válečný stán nemecký 23. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Napredovanie Rusov, o ktoré sa pokúsili s rýchlou posbieranými, znova vycvičenými silami od Grodna v severozápadnom smere za zničujúcich ztrát Rusov sa ztroskotalo.

Počet kanónov, ktoré sme ukoristili počas prenasledovania nepriateľa po zimnej bitke pri Mazurských jazerách zvýšil sa na vyše 300; je medzi nimi 18 ťažkých kanónov.

Od Oššoviecu na severozápad, od Lomže na sever a pri Prasnyši bitky ešte trvajú.

Pozdĺž Visly od Plocka na východ v smere Vyšogrodu sme ďalej postúpili.

V Poľsku od Visly na juh napredovanie jednej ruskej divízie proti našim posíciám pozdĺž Ravky sme odbili.

Cisár Vilhelm o víťazstve pri Mazurských jazerách.

Na blahoželanie pruskej snemovne vyslancov, z príležitosti skvelého víťazstva Nemcov nad Rusmi pri Mazurských jazerách, cisár Vilhelm predsedovi snemovne poslal nasledujúcu odpoveď:

«Za srdečné blahoželania snemovne vyslancov prijmite moju najvrejšiu vďaku. V zimnej bitke svedenej pri Mazurských jazerách, obdivuhodná smelosť a vytrvalosť našich čiat spojená so ženiálnym vedením získaly vlasti skvelé víťazstvo. Ozbrojený ľud svoju pevne odhodlanú vôľu premenil vo víťazstvo voči každému nepriateľovi nemeckej kultúry a nemeckých mravov. Boh bude s nami a s našou spravodlivou záležitosťou. Vilhelm».

Nemci odbili viac ruských útokov.

Hlavný válečný stán nemecký 24. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Novšie postupovanie nepriateľa z Grodna proti nám sme ľahko odrazili.

Od Augustova na juhovýchod Rusom včera na dvoch miestach podarilo sa postúpiť cez riekou Bobr.

Pri Stabine nepriateľa sme zas odbili.

Na okolí Krasnybora bitka ešte stojí.

Pri Prasnyši padlo nám do rúk 1200 zajatcov a ukoristili sme dva kanóny.

Od Skiernievic na východ jedon nočný útok Rusov sme odbili.

Nemci zaujali Prasnyš.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 25. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pozdĺž Njemena Bobra a Nareva bitky vedú sa ďalej.

Sťa pevnosť vybudované mesto Prasnyš, východno-pruské rezervné čaty včera po húževnatých bojoch

útokom zaujali. Vyše 10.000 zajatcov, vyše 20 kanónov, jeden veľký sklad na strojové pušky a veľmi mnoho válečného vystrojenia padlo nám do rúk.

V iných od Visly na sever svedených bitkách v posledné dni zajali sme 5000 Rusov.

V Poľsku od Visly na juh Rusi po útoku, ktorý previedli päťnásobnou presilou, zaujali majer Mogily od Bolymova na juhovýchod.

Spomenutia zasluhuje, že pri Augustove zajatý veliteľ 57. ruskej rezervnej divízie od nemeckých dôstojníkov sa pýtal, či je pravda, že Nemcami dobíjaný Antwerpen onedlho padne? Keď mu potom vysvetlili polohu na západnom bojišti, nechcel uveriť, že nemecká západná válečná sila stojí na francúzskom území.

Napredovanie Nemcov a jarná sejba.

Na fronte vo východnom Prusku v posledné dni nastalo ticho, Nemci za to plnou silou napredujú, čo má zvláštny význam z ohľadu obrany najsevernejšej časti východného Pruska. Táto časť je totiž najrodnejšou pôdou Nemecka a veľmi dôležitým záujmom je, aby táto časť nemýlene zostala v rukách Nemcov, aby sa pokojne mohli pribrať ku jarnej sejbe. Aj táto okolnosť je jednou hlavnou príčinou toho, že Nemci od riek Bobr a Njemen čím ďalej sa usilujú postúpiť a postaviť ako by ochrannú baštu ku východnému Prusku.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Nezdarné útoky Francúzov.

Hlavný válečný stán nemecký 20. februára o udalostiach na západnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu :

V Champagne od Perthesu na sever a od Lesmenisu na sever Francúzi včera veľmi veľkou silou útočili. Každý pokus nepriateľa, aby prelomil náš front, sa zmaril. Na jednotlivých menších kusoch podarilo sa mu vniknúť do našich najprednejších zákopov ; tu bitka ešte stojí. Inde sme nepriateľa s ťažkou jeho ztrátou odbili.

Aj od Verduna na sever sme odrazili jeden útok Francúzov.

Pri Combresi Francúzi po prudkej delostreleckej príprave znova postúpili. Bitka ešte stojí.

Vo Vogézoch na vršku vypínajúcom sa od Sulzerna na východ útokom zaujali sme hlavnú pozíciu nepriateľa v šírke dvoch kilometrov. Taktiež sme zaujali aj Reichsackerkopf od Münsteru na západ. O vršky od Mühlbachu na sever boj sa ešte vedie. Obce Metzeral a Sondernacht po boji sme obsadili.

Nemecký hlavný válečný stán o udalostiach na západnom bojišti 21. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Pri Nieuporte jedna nepriateľská pravdepodobne míny shľadáajúca loď narazila na mínu a utonula. Nepriateľské torpedové korvety, keď sme strieľali na ne, zmizly.

Na ceste Gheluvett—Ypern a od Yperna na juhovýchod pozdĺž kanála zaujali sme po jednom nepriateľskom streleckom zákope. Zajali sme niekoľko vojakov.

V Champagne po ťažkých bojoch pominulých dní bolo pomerne ticho. Zajali sme dvoch dôstojníkov a 25 chlapov.

Pri Combresi odrazili sme tri útoky Francúzov, ktoré urobili s veľkými silami a s veľkou húževnatosťou ; nepriateľ utrpel ťažkú ztratu.

Vo Vogézoch naše útočenie pokročilo. Od Sulzerna na juhovýchod zaujali sme Hochrotberg, pri Hhrde ležiaci vršok a majere Bretzl a Widenthal.

Zdary Nemcov.

Nemecký hlavný válečný stán o udalostiach na západnom bojišti 22. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Od Yperna na východ zase sme zaujali jeden nepriateľský strelecký zákop. Protiútok nepriateľa proti pozíciám, ktoré sme od neho zaujali, zostal bezvýsledný.

V Champagne aj včera bolo pomerne ticho. Počet v posledných bojoch nami tam zajatých zvýšil sa na 15 dôstojníkov a ny vyše 1000 chlapov. Krvavá ztrata nepriateľa dokázala sa mimoriadne veľkou.

Nemecký hlavný válečný stán na čele s nemeckým cisárom.

Na naše posície od Verduna na sever včera a dnes v noci bez každého výsledku útočili.

Vo vogézoch po boji zaujali sme obce Hobrod a Stossweier.

Ináče niet zvláštneho nového.

Francúzi uznávajú úspechy Nemcov.

Amsterdam, 23. februára. «Algemeen Handelsblad» oznamuje: Francúzske časopisy poukazujú na význam nemeckých útokov, ktoré Nemci v posledné dni urobili na Norroy a Signal de Xon. Obidva body sú na tristo metrov vysokom vršku, ktorý bráni cestu vedúcu ku Pont a Mousson a ku Nancy. Francúzske zprávy uznávajú, že nemecké čaty obidva body zaujali. Ale tvrdia, že Francúzi nepriateľa protiútokom čiastočne zahnali.

Vo Vogézoch vršok od obce Müchlbach na sever útokom sme zaujali.

Napredovanie Nemcov vo Vogézoch.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach na západnom bojišti 24. febr. vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na okolí Perthesu v Champagne Francúzi včera popoludní s dvoma divísiami pechoty útočili. Na viac miestach z bezprostrednej blízkosti vyvinuly sa rozhorčené boje, ktoré sa všetky v náš prospech skončili. Nepriateľa s ťažkými jeho ztratami späť sme zahnali do jeho posícií.

Vo Vogézoch od Stossweileru na západ naše útoky proti Sulzernu a Ampfersbachu pokročily. V bojoch posledných dní zajali sme 500 ľudí.

Ináč niet čo zvláštnejšieho oznámiť.

Uhorské a nemecké čaty spolu maširujú v Karpátoch.

Ďalšie úspechy Nemcov.

Nemecký hlavný válečný stán o udalostiach na bojišti proti Francúzom a Angličanom 23. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na zámok Calais v noci z 21. na 22. februára hodili sme viac poveterných bomb.

Francúzi včera v Champagne pri Parthesi a od tohto na sever — ačkoľvek s klesajúcou silou — znova útočili. V našej palbe každé ich napredovanie sa zmarilo.

Pri Ailly-Apremonte Francúzov, ktorí zpočiatku dosiahli menšie úspechy, zahnali sme späť do ich posícií.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach na západnom bojišti 25. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

V Champagne nepriateľ pokračoval vo svojich zúfalých útokoch, ktoré ale práve tak, ako predošlé, aj napriek do boja poslaným veľkým silám zostaly bez najnepatrnejšieho zdaru.

Ináče niet čo významnejšieho oznámiť.

Boje vo Flandrii.

Berlin, 26. februára. Zo Sluysu telegrafujú amsterdamskému časopisu «Telegraaf»: Ešte vždy počuť

Arciknieža Eugen, hlavný veliteľ južnej armády.

dunenie kanónov od Yperna a zvlášte na brehu Ysera je rozhorčený zápas. Aj na sám Ypern husto padajú bomby a 9000 hláv počítajúce obyvateľstvo, ktoré ešte tam ostalo, neopováži sa vyjsť z pivníc. Od Yperna na juhovýchod, východ a sever ustavične prichodia novšie posily do tamojších táborov. Obec Poelcapelle, ktorá leží od Yperna na severovýchod, tiež veľa trpela následkom bombardovania. Táto obec leží v rumoch. Poelcapelle je veľmi dôležitá aj zo strategického ohľadu, lebo je kľúčom hradskej, ktorá vedie ku Weestroosebku z Ypernu v smere Roussellaere

Novšie bombardovanie Calaisu.

Parižske časopisy prinášajú ďalšie podrobnosti o tom, že s jakým úspechom bombardovala jedna Zeppelinovská vzducholod' nádražie v Calaisi. Vyzdvihujú, že vzducholod' s veľkou istotou letela ku cieľu, čo budilo dojem, že ju riadil taký, kto pozná miestne pomery. Jeden spolupracovník «Figaro»-a zisťuje, že prvá bomba koľajnice v dĺžke 15 metrov roztrhala a do železničného násypu vyrazila diery v objeme 5 metrov.

Dľa párižskej zprávy kopenhágske a rotterdamské časopisy nemecké vzducholode znova útočili na Calais. Jedna Zeppelinovská vzducholod' s dvoma lietadlami zjavila sa nad mestom a shodila viac bomb. Dvaja ľudia prišli o život, viacerí boli ranení, ale hmotná škoda je nepatrná.

Nemecké lietadlo nad anglickým územím.

Londýnsky «Times» o opovážlivej ceste, ktorú jedno nemecké lietadlo prekonalo nad Essexom, sdeľuje nasledovnú podrobnú zprávu: Bolo to v nedeľu večer, keď na okolí Cholchestera jasne bolo počuť hučanie propellera jedného lietadla. Sám aeroplan nebolo možno vidieť, lebo letel vo veľkej výške. Zrazu len výbuch bomby otriasol povetím v predmestí Duttne Road. Nemecký letúň potom letel ku Braintree. Vtedy už ľud celého Cholchestera bol na nohách, vojsko vyrukovalo a zo strojových pušiek páliło na lietadlo. Prídru nad Coggeshall, ktoré je od Cholchestera na západ, s nepriateľského lietadla spadla druhá bomba, ale ani táto nespôsobilá väčšiu škodu. Dľa druhej verzie aeroplan shodil štyri bomby, potom zmizol v smere ku Harvichu.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Víťazstvo Turkov na Kaukaze.

Carihrad, 26. februára. Turecká telegrafická agentúra od svojho zpravodajcu na bojišti dostala nasledovný telegramm: Tie boje, ktoré sa viedly od niekoľko dní pri Bordske, od Artyna na sever, skončily sa s úplným víťazstvom tureckých čiat. Turci útočiac z Četeköprü obsadili viac dôležitých bodov. Rusi utrpeli ťažké ztraty a dali sa na útek. Ruskí dôstojníci prinútení

boli násilím zadržat utekajúcich, čo charakterisuje disciplinu ruských čiat.

Novšie bombardovanie Dardanell.

Carihrad, 27. februára. Turecká telegrafická agentúra uverejňuje nasledovnú zprávu: Vo štvrtok predpoludním o 10. hodine desať veľkých nepriateľských pancierových lodí začalo bombardovať pevnosti pri vchode do Dardanell.

Palba trvala do polšiestej hodiny popoludní, načo lode odplávaly smerom k ostrovu Tenedos. Na základe našich pozorovaní sme ustálili, že jedna nepriateľská pancierová loď a druhé dve pancierové lode boli porúchané palbou našich pevností na brehu Anatólie.

Rím, 27. februára. Akcia Francúzov a Angličanov proti Dardanellám dľa salonických správ gréckych časopisov dosiaľ nemala výsledku, ale Francúzi a Angličania sú odhodlaní, že útok na Dardanelly za každú cenu prevedú. Francúzi a Angličania majú pri Dardanellách šesťdesiat lodí.

Boje na Kaukaze.

Carihrad, 27. februára. Dľa z Erzeruma prišlych správ ná kaukazskom fronte je ticho, ponač sňah, ktorý je miestami na meter vysoký, znemožňuje každé válečné operácie. Na tých miestach, kde je menej sňahu, turecké čaty docielily už značnejšie zdary. Tieto dni Turci útokom zaujali obce Taset a Daskójs. Rusi prenasledovaní tureckými čatami cúvli ku Batumu.

Vojna na mori.

Admirál Behncke o blokáde Anglicka.

Berlinský zprávodajca americkej telegrafickej agentúre «Associated Press» sdeľuje osvedčenia námestníka šéfa generálneho štábu nemeckého námorníctva Behnckeho o blokáde Anglicka. Admirál Behncke neshováral sa so samým zpravodajcom, lež s kapitánom Gherardom, berlinským námorníckym attasévom Spojených Štátov, ktorého ale splnomocnil, aby jeho osvedčenia sdeľil americkej tlači.

Veľká Britannia usiluje sa — hovoril admirál Behncke — aby Nemecko vyhladovaním premohla. Nemecko urobilo všetko, aby presvedčilo neutrálne mocnosti, že v záujme zabezpečenia výživy svojich občianskych obyvateľov prinútené je porobiť energické poriadky.

Nemecko dobre vie, že pomocou svojich podmorských lodí môže dosiahnuť nielen to, že i Anglicko bude núdzu trpeť v potravných článkoch, lež že môže zastaviť i celý národný život Anglicka. Nemecko toto môže urobiť, len musí pozorovať na to, aby neutrálne lode rozoznalo od anglických lodí. Čo je len možné, všetko urobíme, aby na neutrálnych loďach ľudské životy neboly vystavené nebezpečiu. Velitelia podmorských lodí ohľadom tohto dostali prísne úpravy.

Znova a znova musím však upozorňovať lode neutrálnych štátov na nebezpečnosť označenej zóny. Na čiare v našom manifeste označenej Angličania poukladali míny; z našej strany tiež sme poukladali míny v záujme našej offenzívnej vojny. Prirodzeným následkom tohto je, že každá loď, ktorá sa na označenej zóne zjaví, vystavená je tomu najväčšiemu nebezpečeniu.

Od akcie našich pod morom chodiacich lodí čakám ten veľký výsledok, že týmto vo veľkej miere pri-rýchlime zakončenie vojny.

Konečne opäť prízvukujem, že úmyslom nemeckého námorníctva není oškodenie obchodu neutrálnych štátov, ako není jeho úmyslom ani naštrbenie práv národov ku otvorenému moru.

Všetky prístavy kanála La Manche zatvorili.

Dľa londýnskych správ talianskych časopisov všetky prístavy kanála La Manche od nedele sú pre lode zatvorené. Francúzske prístavy kanála stoja pod anglickými veliteľmi.

Angličania chceli podplatiť kapitána holandskej lode.

Dľa rotterdamskej zprávy «Kölnische Zeitung»-u kapitán jednej holandskej parolode, ktorý teraz prišiel do Rotterdamu a so svojou loďou najbližšie pohne sa na novú cestu, oznámil, že mu anglická vláda ponúkla 100.000 funtov šterlingov, ak na ceste potopí svoju loď a do Rotterdamu oznámi, že nemecká podmorská loď prevrátila dno jeho lode.

2000 anglických vojakov sa utopilo.

Berlin, 23. februára. Zo Štockholmu oznamujú: Z plavebných kruhov, ktoré sú dobre informované o udalostach na kanále La Manche, potvrdzujú chýr, že Nemci vskutku spustošili na kanále tú anglickú loď, na ktorej viezli 2000 anglických vojakov na severné pobrežie Francúzska.

«Berliner Zeitung am Mittag»-u telegrafujú zo Štockholmu, že dľa spoľahlivých správ v kanále vskutku zahynulo 2000 anglických vojakov. Ešte nevedno, či nemecká podmorská loď vystrelila torpeda na patričnú anglickú loď alebo či loď narazila na minú a utonula.

Osobná premávka ochromená.

Ako z Genfu oznamujú, francúzske severné a západné železničné spoločnosti dávajú na verejnú známosť, že medzi Boulogne a Folkestone, ďalej medzi Dieppe a Newhavenom po ďalšie ustanovenie osobné lode nebudú chodiť, za iné lode ale negarantujú.

Nemecké lietadlo nad Essexom.

Reuterova agencia oznamuje z Londýna: V ne-deľu večer medzi 8. a 9. hodinou ponad Essex preletel nepriateľský lietací stroj, ktorý hodil bomby. Jedna bomba spadla na lúku pri Braintree, bez toho aby bola urobila škodu. Druhá bomba spadla do jednej záhrady v Colchesteri.

Nebezpečie anglických parolodi.

Anglická paroloď «Dankson», ktorá z Newhavenu plávala do Cardiffe, pri Beachy Heade trafilo torpeda. Osemnásť matrózov dostalo sa na suchú zem. Kapitán a kormidelník zostali na palube ťažko porúchanej lode. Vyplávaly ochranné člny, aby pospiechaly na pomoc druhej väčšej lodi, ktorá sa na tom istom okolí dostala do nebezpečia.

V januári zahynulo 41 anglických lodí.

Voči úradnému okrášľovaniu z jednej zprávy spolku liverpoolských assekurátorov vysvitá, že v januári zahynulo jedenaštyridsať anglických parolodi, ktoré aj bez nákladu stály 1,674.000 funtov šterlingov.

Proti klamanu so zástavami.

Hollandská vláda zakázala, aby pod falošnou zástavou plávajúca cudzia obchodná paroloď mohla plávať do holandského prístavu.

Vzbura vojska proti Anglicku v Indii.

Londýn, 25. februára. (Úradná zpráva.) V Singapore počas vzbury jednoho indického pešieho pluku šesť anglických dôstojníkov a 16 poddôstojníkov a vojakov zabili, 9 poddôstojníkov a vojakov poranili. Mimo týchto 14 anglických občianskych osôb, medzi nimi jednu ženu, zabili. Vzburu udusili.

Hága, 25. februára. O vzbure jedného indického pluku v Singapore z Londýna súkromnou cestou nasledovne sdeľuje: Vzbúrenci zdráhali sa odplávať do Egypta, aby tam bojovali proti Turkom.

Anglicko je osihotené od sveta.

Amsterdam, 26. februára. Hollandské námornícke kruhy sa domnievajú, že jestli nemecké lode ešte i ďalej s úspechom budú účinkovať pri pustošení anglických obchodných lodí, tak celá anglická obchodná plavba behom najkratšieho času bude ochromená, ale ani obchodné parníky neutrálnych štátov nebudú mať smelosti od pobreží plávať na otvorené more a v tomto páde Anglicko dostane sa do zúfalého polohy. Ostrovy Veľkej Britannie sú už i teraz takrečeno celkom osihotené od sveta.

Anglicko úplnú osihotenosť vydržalo by najviac za jeden mesiac. Čiastka Londýna zvaná City je už i dosiaľ v tom najväčšom rozčúlení následkom hlivenia obchodu. Zastavenie obchodnej premávky na mori celé milliony robotníkov a iných zamestnancov pozbavilo živnosti a teraz bieda týchto pracujúcich millionov pre Anglicko znamená to najväčšie sociálne nebezpečie. Ale Anglicku hrozí i to nebezpečie, že mu nemecké podmorské lode spustošia i nákladné lode a v tomto páde Anglicko i z vojenského ohľadu bude ochromené.

Potopené anglické parolode.

Londýn, 26. februára. Reutorová agencia oznamuje zo Scarborougha: Parolod «Dept ford» v stredu na Severnom mori na okolí Scarborougha utonula. Dľa mienky mužstva parolod potopilo torpeda. Mužstvo potopenej lode vyjmúc jedného človeka oratovala jedna osobná parolod.

Londýn, 26. februára. Parolod «Rio de Parana», ktorá plávala ku Porto Ferrario (ostrov Elba), taktiež parolod «Herpalion», ktorá sa pohla do Newport Newsu (Spojené Štáty), pri Beachy Heade trafily výstrely z torpeda. Obe lode utonuly. Ich mužstvo podarilo sa zachrániť. Následkom výbuchu len traja Čiňania prišli o život.

Reuterova agencia oznamuje z Ramsgate: Rybárska loďka «Gratia» vyviezla na breh 14 ľudí z parolode «Okley». Na parolod od Rye na juhovýchod v stredu vystrelili torpeda. Prvý merník lode hovorí, že v blízkosti zbadal periskop jednej podmorskej lode. Ostatných matrózov v Doveri vyložili na breh. Parolod «Okley» chceli odviecť do Doveru, ale pri Folkestone utonula.

Londýnsky námornícky úrad úradne sdeľuje, že pomocný križiak «Gaumonaughton» od 3. februára nedal o sebe vedieť. Obávajú sa, že loď «vo víchre» utonula.

Vyznačení hrdinovia 71. pluku.

Plukovník Prey, veliteľ 71. spoločného pešieho pluku, vrchnosti stolice trencianskej minule poslal list, v ktorom sdeľuje mená tých dôstojníkov a mužov 71. pluku, ktorých jeho veličenstvo kráľ na uznanie ich hrdinského držania sa pred nepriateľom vyznačil. Sú to nasledujúci:

1. Dôstojníci:

Rytiersky kríž rádu Franca Jozefa na stužke vojenského záslužného kríža dostal: štábný lekár dr. Markus Loew.

Vojenský záslužný kríž 3. triedy s válečnou ozdobou dostali: kapitán Viktor Kadon, Anton Zajiček, Václav Stuchlik, nadporučík Aladár Asztalovszky, nadporučík v rezerve Adalbert Hajdu.

Vojenskú záslužnú medailu na stužke vojenského záslužného kríža: kapitán Adolf Plachetka de Engelshorn, kapitán proviantný dôstojník Ferdinand Winkler, poručík v rezerve Hugo Glücksthal, poručík v rezerve Adolf Schenk.

2. Mužstvo:

Zlatú medailu hrdinstva dostali: cugsfírer Andrej Bajdich a cugsfírer Adam Švabik.

Striebornú medailu hrdinstva I. triedy dostali: Zástavník v rezerve Jozef Rakos, štábný strážmajster Ján Kločák, Ján Marguš, strážmajster Ján Dvorecky, Jozef Raček, cugsfírer tit. strážmajster Ján Malota, Ján Miklušičak, Gabriel Rosa, cugsfírer Jozef Chabada,

Stanislav Dianovsky, Milan Hermann, Andrej Janiga, Florian Janovjak-Mahajčík, Franz Krupa, Rudolf Mociak, Štefan Paska, Rudolf Pavlik, jednoročný dobrovoľník tit. kaplár Rudolf Spitz, kaplár Leo Bloch, Ján Marťak, Ján Mareček, frajter Štefan Minarik, pešiak Michal Mitro, Imrich Bohačík.

Striebornú medailu hrdinstva II. triedy dostali: Kadet v rezerve dr. Andrej Divéky, rezerv. poddôstojník I. triedy Rudolf Schneider, strážmajster Ján Matejovič, Štefan Herčo, cugsfírer tit. strážmajster Alojz Žabka, Ján Kubis, Matej Suchaň, cugsfírer Michal Bohačík, Anton Blažek, Ján Blaha, Gašpar Beňač, Matej Čapičík, Andrej Drbušík, Ján Kvastek, Tomáš Mazanec, Rudolf Ruisl, Ján Tkačík, Alojz Veščičík, Martin Veščičík, kaprál tit. cugsfírer Kubica, Jozef Matejčík, kaprál Gustáv Dudak, Franc Hlobik, Anton Hulin, Matej Kontil, Gejza Novák, Jozef Pavel, Jozef Potoček, Florian Sevčík, Jozef Slesko, Ján Žakovič, frajter Karol Eicheinbaum, Peter Gašpar, Ján Hlavatik, Juraj Hostak, Jozef Jasso, Gustav Klein, Jozef Kolenčík, Pavel Malo, Ludvik Preis, Štefan Trabalka, infanterist Jozef Butora, Ján Danko, Ján Janotta, Michal Marček, Jozef Murin, Juraj Murček, Ján Spilak, Andrej Twridon, Jozef Verniček, Ján Vigoda, trubač komanie Pavel Maček, dôstojnícky sluha Jozef Hantak.

Významnosť spolkov a družstiev.

Nepriateľmi spolkov a družstiev sú ľudia, ktorým spolky a družstvá kšefty kazia. Začnú pracovať proti týmto spoločenským pohybom, keď ešte len vzkrsla myšlienka založenia takejto spoločenskej ustanovizne. Odhovárajú, tupia, hania, strašia, rátajú na malomyselnosť ľudí. A keď sa vzdor tomu spolok alebo družstvo utvorí, nuž všemožne pracujú na tom, aby dôveru obecenstva poklátali, aby účinkovanie spolku a družstva nakoľko len možno obťažili. Pozorujeme toto zvlášte pri zakladaní potravných spolkov a speňažujúcich družstiev. A máme žiaľbohu mnoho dôkazov, že sa rozličnými úkladmi podarilo buďto utvorenie spolkov a družstiev znemožniť, alebo už utvorené spolky a družstvá ku pádu priviesť.

V terajších válečných časoch vstúpila významnosť spolkov a družstiev veľmi do popredia. V Rakúsku početné speňažujúce družstvá podujaly sa na lifrovanie pre vojsko a lifujú zbožie, múku a krm. Sväz dolnorakúskych družstiev lifoval vojsku 1575 vagónov zbožia v cene 3,785.000 korún a veľké množstvo sena a slamy. Sväz českých speňažujúcich družstiev lifoval 1557 vagónov sena, slamy a ovsa v cene 2,085.755 korún, ďalej 1467 vagónov zbožia a múky v cene 3,347.879 korún. Nemecké družstvá na Morave lifovaly 2700 vagónov zbožia v cene 6 millionov korún. Aj družstvá v Sliezske, Štýrske, Krajne zúčastnily sa na lifovaní. Toto niektorí kšeftári nemohli preniesť. Pokúpili teda zbožie a krmý a dávali ich za nižšie ceny, než vojenská správa platila, takto urobili

družstvám lífrovanie nemožným. Družstvá prinútené boli smluvu vypovedať. Na to vojenská správa nariadila rekvirovanie otáznych článkov.

Spolky a družstvá nie sú zariadené na úžerničenie, uspokojia sa s poctivým ošohom, aj tento ošoh — odrátajúc výdavky pri manipulácii — podelia medzi svojich členov. Spolky a družstvá majú mravný podklad a mravný cieľ. Pravda že potom križujú plány ľudí, ktorí mimoriadne polozenie ziskuchtive chcú využiť.

Jaké výhody poskytujú potravné spolky, to zvlášte teraz možno pocítiť. Kde je vedenie spolku v dobrých rukách, tam bolo postarané o zaopatrenie väčších zásob, členovia spolku riadne dostávajú žiadaný tovar a za primeranú cenu. Kde potravného spolku niet, tam obecnstvo buďto nemá kde čo kúpiť, buďto musí platiť, koľko obchodník žiada. Keď potravný spolok aj mierne pozdvihne ceny, čistý ošoh sa zas len vráti do vrecka členov spolku. V privátnom obchode zväčšuje si dôchodok sám kupec. Istá vec je, že by na mnohých miestach boli potravné články ešte nepomerne viac zdražely, keďby potravný spolok nebol miernil ceny.

Proti špekulantom nemožno obecnstvo výdatnejšie brániť ako rekvirovaním. Nielen u gazdu treba rekvirovať, gazda rád predá čo je mu zbytočné, veď peniaze potrebuje a najvyššie ceny sú ustálené, teda na zväčšenie dôchodku nečaká. Ale treba rekvirovať všade, otvoriť treba sklady, kde špekulanti nahromadili soli, ryže a iných vecí, rátajúc na stáله stúpanie ceny. Aj tu treba ustálením najvyššej ceny ochrániť obecnstvo od vykorisťovania.

Mnohé veru často nemilé zkúsenosti poučia o veľkých výhodách a významnosti spolkov a družstiev aj tých, ktorí si tohoto spoločenského pohybu málo všímali, alebo ho aj podceňovali. Zvlášte vidiecke obecnstvo teraz musí zvlášte prísť k tomu povedomiu, že si len spojenými silami, sdružovaním a spoločovaním sa môže pomáhať.

Nebezpečie Anglicka.

Nebolo ešte vojny, o ktorej by literatúra tak mnoho bola vopred písala, ako o terajšej. Zvlášte vo fantázii Angličanov žila mátoha budúcnosti, ktorá vyhrážave vystre obe svoje ramená na veľkú moc Anglicka. Túto moc Anglicku zadovážilo more, ale práve tak ju môže aj pohltiť more, ktoré nestrpí, aby ho jeden národ do nekonečných časov pre seba vyvlastnil. Carthago, Anglicko starého veku, tiež bolo podmanené, zničené a aj terajšiemu Anglicku hrozí podobný osud. Anglickí spisovatelia, ktorí sa zaoberajú s budúcnosťou svojej vlasti, so strachom píšú o tejto otázke, ale vždy najdú prajné riešenie. Anglicko premôže každú ťažkosť, Anglicko zostane pánom morských vôd... Krátko, snáď niekoľkými dňami pred vypuknutím vojny, vyšiel zpod tlače román Conan Doyle-ho, známeho anglického

spisovateľa policajných románov, ktorého názov je: «Nebezpečie Anglicka» a v ktorom opisuje, ako využil kapitán Sirius toto nebezpečie. Tento román je zaujímavým opisom modernej vojny na mori. Ako by bol len správou z terajšej vojny. Conan Doyle už není optimista. Naopak. V jeho románe Anglicko zaplietlo sa do vojny s malým štátom, ktorý sotva má flotty a ktorého pobrežie, prístav mocná anglická flotta môže blokovať. Ale malý štát má vyvinutú flotillu podmorských lodí, ktorej veliteľom je kapitán Johan Sirius, ktorý v deň vypovedania vojny dostane rozkaz, aby napadol obchodné a válečné lode Anglicka.

Hrdina románu kapitán Sirius prevezme rozkaz a hneď porobí poriadky. Z válečného prístavu v jednu mesačnú noc ticho vyplávajú podmorské lode. Malá flotta pozostáva z osem lodí, ktorých mená sú: Alfa, Beta, Gamma, Delta, Theta, Epsilon, Iota a Kappa. Smelý, podnikavého ducha kapitán na opustenom pobreží utvorí základ ku operáciám svojej flotty. Nahromadí olej, akumulatory, strojové súčiastky, torpedá, náhradné periskopy (zrkadlá), potraviny. A malá flotta pohne sa poľovať.

Sirius štyri staré lode nechá na pobreží, kdežto s novšími štyrmi loďami vypláva na otvorené more. Zo štyroch lodí pozostávajúcu flottu podelí na dve divisie. Sám prevezme veliteľstvo nad loďami «Iota» a «Kappa», kdežto lode «Delta» a «Epsilon» sverí na kapitána Miriamu. Na každej lodi je 18 torpedov a na palube vystrojili jeden dvanásťfuntový rýchlopalný kanón, ktoré v okamihu ponorenia sa pod vodu, zakryje jedna nepremokavá kašňa. Keď všetky poriadky byly porobené, flotta vypláva na anglické pobrežie. O tomto kapitán Sirius hovorí takto:

Pohli sme sa. Svitlo, keď som v diaľke zazrel slabé, mihotajúce lúče lúčů lúčů na norfolkskom brehu. No John Bull, povedal som, hneď ťa naučím. Cítil som trochu bôľu, keď mi prišly na um práce nemajúce robotnícke ruky, hladujúce proletárske ženy, ale vojna je vojnou a v takýto čas človek nemá kedy rozmýšľať. Priestorom mojich operácií bolo ústie rieky Themse. Už prvý deň päť lodí som potopil s podmorskou loďou «Iota». Anglický obchod o 50.000 tún stal sa menším. Temer som videl, ako blednú v Londýne obličaje a jako stúpajú do výšky ceny. A lode assekurujúca bursa! Rád by som bol videl tie vždy usmievané sa tváre. Títo dobre zachovaní kšeftári sotva si treli ruky. Keď na druhý, tretí, štvrtý deň anglické lode ustavične tonuly, celé okolie oživilo. Aeroplany, hydroplany lietaly nad morom, ako obrovské osy, torpedá a torpedoborce plávaly po mori, ale nijako nás nezbadali. Raz pred večerom jeden torpedoborec plával ku nám. Loď «Iota» sa ponorila a utekala. Na juhovýchod, zatým na východ sme sa zvrtili, kdežto torpedoborec hľadal nás ďaleko na západ. Potom sme šli na francúzske vody a v prístave Boulogne potopili sme niekoľko tučných anglických parolodí. O niekoľko dní stretnul som sa s jednou jachtou, od ktorej som si pýtal anglický časo-

pis. Dostal som londýnsky «Curier». Zvedave som čítal prvú stranu, na ktorej obrovskými literami stálo :

Nepriateľská flotta zničená! Hlavné mesto v plameni. Dve válečné lode potopené. Či je už po vojne?

Všetko tak bolo písané, ako som si myslel. Ale na poslednej strane skromne čupel druhý nápis :

Nepriateľské podmorské lode.

Ahá! To by sme my boli! Článok bol krátky, ale motal. Hovoril, že jedna-dve nepriateľské podmorské lode na otvorenom mori napadly obchodnú flottu a zapríčinily jej značnú škodu. Potopily lode: Adela, Moldavia, Eusco, Cormorant, Maid of Athens, Vulamon, Virginia, Caesar, King of the East, Pathfinder, The Queen of Sheba, Orontes, Diana, Atlanta, Mercury a Maria Toser. Ešte aj tri iné lode zničili, ale týchto mená nepoznáme. Potopily aj štyri živú lichvu vezúce lode.

Potom som prezrel bursové ceny. Cena pšenice poskočila s 35 na 52 šillingov. Cena kukurice s 21 na 37. Cena jačmeňa s 19. na 35. Cena cukru s 19 na 60 šillingov.

— Dobre, chlapi — povedal som — ceny trochu ešte zvýšime. V anglických tobolkách sú ešte dukáty.

Kapitán Sirius pokračuje v svojej práci. Vojna skončí sa s tým, že Anglicko je prinútené uzavrieť uponižujúci pokoj s jedným štátikom, ktorý má len niekoľko mažiarov a podmorských lodí, ale vie s nimi narábať.

Román Conan Doyle-ho je románom skutočnosti. A strach Angličanov nič necharakterizuje lepšie ako to, že tento román je teraz najčítanejším v krajinách britskej ríše.

Zo života maršalla Hindenburga.

V Nemecku vyšla objemná kniha, v ktorej spisovateľ Bernhard von Hindenburg opisal život svojho brata, hrdinu bojov Nemcov s Rusmi pri Mazurských jazerách. Zo zaujímavého diela prevezmeme dáta, ktoré zvlášte posvietia na dráhu tohto Napoleona Nemcov.

Pavel von Hindenburg narodil sa 2. októbra roku 1847. a pochádza zo starej vojenskej rodiny. Jeho otec, Robert bol tiež veľkým vojakom, tiež bol maršallom, ako teraz jeho syn. Hniezdom rodiny Hindenburgovcov bol Neudeck. Tam rástol so svojimi bratmi a sestrami a s bratrancami a sesternicami terajší veľký vojvodca. Otec vychovával ho zrovna za vojaka a Pavel bol ešte len chlapcom, keď sa dostal do kadetskej školy.

Hindenburg jako ešte celkom malý kadet veľmi mal rád maškrtky. Raz, keď prišiel domov z kadetskej školy, matka spravila mu akési studené jedlo s citrómom. Malému Hindenburgovi tak chutilo jedlo, že riekol matke :

— Keď časom ako podmaršall prídem domov na urlaub, aj vtedy všakver toto dostanem?

Počnúc od toho času v kuchynskej knihe jeho matky spomenuté citrónové jedlo bolo poznačené pod menom «podmaršallský koch». Ale mladík od svojich náklonností ku maškrtnosti dosť skoro odvykol. V jedení a pití vôbec bol vždy veľmi mierny. Pri obede nikdy nepil pivo, lebo človek od piva vraj tučnie a modzgy stanú sa mu lenivými. Karty takrečeno ani nepoznal, nikdy sa nekartoval, ani len so svojou sestrou, ktorá ho, keď bol mladým poručikom, marne chcela naučiť «mariáš». Hindenburg vždy bol beznáročný a chránil sa, aby telesne nezmalátnel. Už bol veliteľom divízie, ale si ešte ani vtedy nedoprial za polhodinky podriemäť si po obede.

— Musím byť na tom, aby som v bársktorom okamžení bol súci k životu v tábore, — hovoril.

Jeho oči vo všetkom hľadely len na jeho vojenskú úlohu a veru by dnes nebol tým tvrdým, každej únave a všetkým nerestiam vzdorujúcim vojakom, keby sa od počiatku nebol vychovával za takého tuhého, tvrdého.

V mladom veku najviac otec účinkoval naňho. On dával smer jeho charakteru, on ho privykol ku preháňaniu prirodzenej lenivosti v človeku a ku neúprosne prísne plneniu povinností. Aj on mal účasť na tom, že po vojne r. 1870., ktorej sa aj mladý Hindenburg zúčastnil, mladý dôstojník vstúpil do vyššej vojenskej školy. Ku slobodnému vzduchu, k válečnému životu zvyknutí mladí dôstojníci sa vtedy vôbec odťahovali od ďalšieho učenia sa v škole.

Hindenburg tri roky ztrávil vo vyššej vojenskej škole a r. 1878. bol povýšený za kapitána a súčasne stal sa členom veľkého generálneho štábu. Čoskoro dostal sa do Stettinu jako druhý štábný dôstojník hlavného veliteľstva druhého vojenského sboru. O rok pozdejšie, roku 1879. tam mal sobáš s Gertrudou Wilhelminou Sperling, ktorá pochádza z prastarej šľachtickej vojenskej rodiny. (Jej otec vo vojne r. 1870. bol generálom.) Blažené manželstvo ešte i dnes trvá. Narodily sa im tri dietky : r. 1880. dcéra Irongard, ktorá sa vydala r. 1902., roku 1883. narodil sa im Oskar, jediný syn Hindenburga a r. 1891. teraz štyriadvadsaťročná Anna Maria.

Malá rodina r. 1881. presťahovala sa do Königsbergu. Tam sa Hindenburg, jako samostatný štábný dôstojník prvej divízie mnoho zaoberal s otázkou opevnenia hranice a močarísk a priechodov Narevy. Roku 1885. Hindenburga preložili do Berlina ku veľkému generálnemu štábu. Súčasne bol profesorom taktiky na vojenskej akademii, kde medzi iným aj o Mazurských jazerách mával prednášky. Onedlho vymenovali ho za triedneho náčelníka ministerstva vojny.

Roku 1893. stal sa podplukovníkom a dostal sa do Oldenburgu za veliteľa pluku. Roku 1900. cisár vymenoval ho za veliteľa 28. divízie v Karlsruhe a roku 1903. za veliaceho generála štvrtého vojenského sboru v Magdeburgu. V tomto postavení ostal do r. 1911.

Týchto osem rokov Hindenburg ztrávil evičením

čiat a dôstojníkov. Podriadení ho mali radi, lebo nikdy nerobil rozdiel medzi vyšším a nižším. Srdec mal plné dobroty, každému ochotne pomáhal, ale pri tom všetkom bol neúprosne prísny, keď to potreba vyžadovala. Ponevác však i so sebou práve takto zachádzal a svoju osobu ani najmieň nešetril, preto jeho prísnosť ani druhí nedržali za nemilosrdnosť.

Hindenburg nikdy nebol vážne chorý. Nedávno dal sa assekurovať na život. Keď prišiel domov, manželka spýtala sa ho s obavou, jaké svedectvo vydal lekár assekuračnej spoločnosti o jeho zdraví.

— Také, že som zdravý, ako ryba! — veselo odpovedal generál svojim hlbokým hlasom.

Pensionovať dal sa preto, lebo už osem rokov bol veliacim generálom a bol vždy toho náhľadu, aby starí nezastávali cestu mladším.

Počas svojho dlhého vojenčenia, keď mal trochu slobodného času, vždy ho ztrávil na svojom neudeckom panstve so svojou familiou. Tam vychovával za vojaka svojho jediného syna. Vysoko zdvihol malého drobiska v sukničke a riekol:

— Hej, chlapče, už sa vopred teším, keď spolu budeme sedávať pri vatre v tábore, v Rusku, vo vojne!

Syn svojho času vstúpil do otcovského pluku, do tretieho pluku gardy, teraz je kapitánom generálneho štábu a rytierom železného kríža oboch tried.

CHYRNIK.

Kráľovské uznanie poštárom. Úradný časopis pri-niesol na ministra vojny upravený reškrípť kráľa, v ktorom jeho veličenstvo všetkým poštovým a telegrafovým tak mužským jak ženským zamestnancom monarchie vyslovuje svoju vďaku a najúplnejšie uznanie za to, že svoju službu aj za tých najťažších okolností horlivo konajú.

Dedič trónu u sirôt Franca Ferdinanda. Z Benešova oznamujú, že následník trónu arciknieža Karol Franc Jozef s kapitánom grófom Stratenom v pondelok 22. februára popoludní o 2. hodine ta prišiel. Na železničnej stanici vítaly ho dietky zosnuého dediča trónu Franca Ferdinanda so svojim tátorom grófom Jaroslavom Thunom. Následník trónu viackrát objal a bozkal sirôtky, potom sa zaviezol do Konopišťa, odkiaľ predvečerom o 5. hod. na osobitnom vlaku zpät odcestoval do Viedne.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Dr. Štefan Miksó, kanoník kapituly prešporskej v 80 roku života zomrel v Prešporku.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia osvietený pán, biskup dr. Aleksander Párvy v svojom tohoročnom druhom obežnom liste dáva na vedomie, že minister roľníctva nariadil, aby k odstráneniu ťažkostí následkom vojny povstálých v konaní poľnohospodárskych prác, pre nedostatok pracovných síl, pod vedením podžupana a okresných hlavných slúžnych, utvorené

boly stoličné a dotyčne obecne gazdovské riadiace výbory. Dôverne vyzýva svoje kňazstvo a svojich učiteľov, aby horlivo účasť brali v práci a v sriadení týchto výborov a aby osobným spoluúčinkovaním a poučovaním veriacich usilovali sa napomáhať ujistenie žiadaného výsledku. — Podhradskí veriaci na ciele Katolíckeho Karitátu obetovali 56 kor. 51 hal. a pre vdovy a siroty vojakov 50 korún. — V Richvalde cez ostatné fašiangy bolo 80 sv. prijímaní.

Nemecký cisár napomína k sporivosti. Nemecký cisár Vilhelm v Lotzene pred viacerými dôstojníkmi vysokého rangu hlasom vážneho napomenutia povedal, že od všetkých Nemcov očakáva, aby v terajších časoch sporili s potravnými článkami, zvlášte so zemiakmi, ktorými teraz neslobodno chovať statok.

Hrdinský skutok smelého dôstojníka. V bojoch, svedených na víškoch severne od Trzevinky kapitán 13. honvédskeho pešieho pluku prešporského Karol Ujhelyi dostal to poverenie, aby si na pravom krídle utočiac napredujúcej skupiny čiat vydobil takú posíciu, aby nepriateľa od boka obkolesil. Kapitán Ujhelyi vtedy, keď dostal tento rozkaz, mal už len asi 40 mužov, ktorí boli ponechaní v rezerve, ponevác ostatné tri oddelenia jeho kompánie vtedy už boli v ohni a tak ich z frontu už nemohol odtiahnuť. Kapitán sa predsa pribral ku prevedeniu svojej ťažkej úlohy. So svojou malou čatou od boku prekvapil nepriateľa a jeho honvédi tak strašne začali páliť, že zdar bol úplný. Kapitán Ujhelyi utratil síce piatich chlapov, ale ostatní 35 honvédi v radoch Rusov narobili taký zmatok, že sa trikrát tak veľké oddelenie nepriateľa poddalo. Smelá malá čata s takýmto úspechom sa ešte neuspokojila, lež postupovala napred a krídlo Rusov prinútila k úteku. Kapitán Ujhelyi počas prenasledovania ustavične bojoval na čele svojich hrdinov a on sám zastrelil desiatich Rusov. Tohto smelého dôstojníka, ktorého hlavné veliteľstvo armády pre jeho vždy smelé držanie sa pred nepriateľom už bolo pochválilo, jeho veličenstvo kráľ teraz vyznačil vojenským záslužným krížom III. triedy s válečnou ozdobou.

Pozdravy do Przemyslu. Naši drahí manželia bojujúci v Przemysli nemôžu naše pozdravy v listoch dostať, preto ich posielame v našom «Krestane», keď srdečne pozdravujeme našich drahých manželov v Przemysli zavretých, slubujeme im, že až do smrti verné im ostaváme. Drahí manželia neustále modlíme sa za vás aj s dieťkami. Apollonia Žemla a Rozália Radočovský z Trakovíc st. Nitrianska.

Smrť. Jozef Krasznez, dekan, tit. opát-farár vo Veľkom Bobrovcí, člen výboru stolice liptovskej v 71. roku svojho života a v 47. roku svojho účinkovania 23. februára po krátkej chorobe zomrel.

Storočný piarista. Ján Matušik, člen budapeštianskeho kláštora rádu piaristov 24. februára doplnil 100. rok svojho života. Matušik, ktorý neni len najstarším členom rádu piaristov, lež je pravdepodobne i nestorom všetkých kňazov v Uhorsku, roku 1834. v

19. roku svojho života v Trenčine vstúpil do rádu piaristov. Od roku 1841. do roku 1883., teda za 41 rokov vyučoval v rozličných gymnasiách a reálkach rádu piaristov. Roku 1883. s uznaním ministerstva osvety utiahol sa na odpočinok a odtedy žije v Budapešti v tichej utiahnutosti.

Vyznačení dôstojníci 15. honvédskeho pluku. Jeho veličenstvo kríľ pred nepriateľom padnutého kapitána 15. honv. pešieho pluku trenčianskeho Andreja Surányi-ho, nadporučíka Alfonza Marcis-a a poručíkov Zoltána Kovácsa a Fedora Kállay-ho vyznačil vojenským záslužným krížom III triedy s válečnou ozdobou; na uznanie hrdinského a sebaobetavého držania sa voči nepriateľovi kapitánov Ottu Vasek-a a Desidera Szadeczkého, nadporučíkov Gejzu Szelepcsényi-ho, Emila Lange ho, Jozefa Hajdu va a Gejzu Segesdy-ho vojenským záslužným krížom III. triedy s válečnou dekoráciou a rozkázal, aby majórovi Alexandrovi Brane-ovi, nadporučíkom Ladislavovi Szalay-mu, Ferdinandovi Moussong-ovi a Szecey-mu, poručíkom Imrichovi Matolcsy-mu, Ladislavovi Mihalek-ovi, Jozefovi Vidor-ovi a Kolomanovi Konrád-ovi na uznanie ich hrdinského držania sa pred nepriateľom bolo sdelené najvyššie pochvalné uznanie.

Kozácke kúsky.

Nové kaftany.

Jedon ruský pluk pred mesiacmi zaujal isté mesto v Haliči. Dôstojníci dozvedeli sa, že tamojší židia všetky ich papierové peniaze zašívajú do kaftanov, ktoré nikdy nevyzliekajú. Veliteľ pluku na to hneď predvolal dal všetkých bohatých židov, obzrel ich a rozkázal im, aby hneď vyzliekli tie kaftany, bo sú vraj špinavé a zamastené. On ale, ako veliteľ pluku, nesmie trpeť, aby židia v takých zamastených kaftanoch chodili, bo by to na haňbu bolo pre celé Rusko, nadovšetko keby príležitostne rakusko-uhorské vojsko prišlo do mesta.

Židia sa zdráhali vyzliecť ich kaftany, na to veliteľ zavolať stráž, dal doniesť druhé kaftany a bohatí židia s kyslou tvárou museli sa rozlúčiť s kaftanmi, v ktorých mali zašité peniaze.

V druhom väčšom meste Haliče zas iný veliteľ ruského pluku predvolal dal predstavených židovskej obce a rozkázal im, aby do nasledujúceho rána doniesli 200 tisíc korún kontribúcie. Židia cez noc sossbierali peniaze a ráno v určitú hodinu prišli k veliteľovi, aby mu odovzdali vymeranú kontribúciu. Veliteľ ich vlúdne prijal a povedal im, aby ste nerozchyrovali, že Rusi ukrutne zachodia so židmi, darujem vám celú kontribúciu. Predstavení židovskej obce veliteľovi ponížene bozkali ruku a porúčali sa. Na ulici ale napadli ich kozáci, odobrali im 200 tisíc korún a dľa rozkazu odovzdali ich svojmu veliteľovi.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!
Domáce dôroby!

Chraňte sa nepatrných napodobení!
Zriedkavej jakosti.
Velmi ľahko k upotrebeniu.
Chraňte sa nepatrných napodobení!

Nepočetné listy uznania dokazujú patentovaného
Hungária-pletiva z drótu
nedostížiteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabariť netreba.
Cena štvorcovho metra od 32 hal. výšej.

K objednaníu u vylučného dorabáťa:
Alexander Haidekker
Dielňa pletiva a plotov z drótu
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.
Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva
FRANZ BAUMGARTEN
Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33-72.

Oznamy prijíma administrácia

"Krestan"

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný cenník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

Prvá dielňa hodín Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca
Brüx číslo 717. (Čechy.)
Nicklové-Roskopf hodinky K 3.90; 4.20; 5.—
Strieborné hodinky K 8.40.
Nicklový budíček K 2.90.
Budíček s duplovaným zvonom K 4.—

Zasielanie, s poštovou dobierkou. Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat penazi.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosa.

Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú oštrú zlatú kosu, za ktorú nás pozhňávať bude. Tieto kosa už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej **Bazilika zlatej kosa** s poštovou dobierkou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosa	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	2.70	2.80	3.20 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1.50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštno upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosa. Pri kúpe 10 kusov kós 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jedon výborný 6 výstr. revolver, alebo jedon opravde postriebrený metallový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo 51 ročná osada na kosa a veľký obchodný dom.

